

netwerk

Winter
editie!

“Van zeug tot vlees-
varken, je maakt hier
alle stadia mee.”

*BBL-student Job ten Have leert het vak bij de familie Enderink:
Passie voor varkens als drijfveer voor samenwerking.*

In deze editie o.a.:

Ledenraadslid vertelt

Pieter Kampjes (43) is trots op wat hij bereikt heeft, maar zet vraagtekens bij de toekomst.

Jaarlijkse kleurplaat

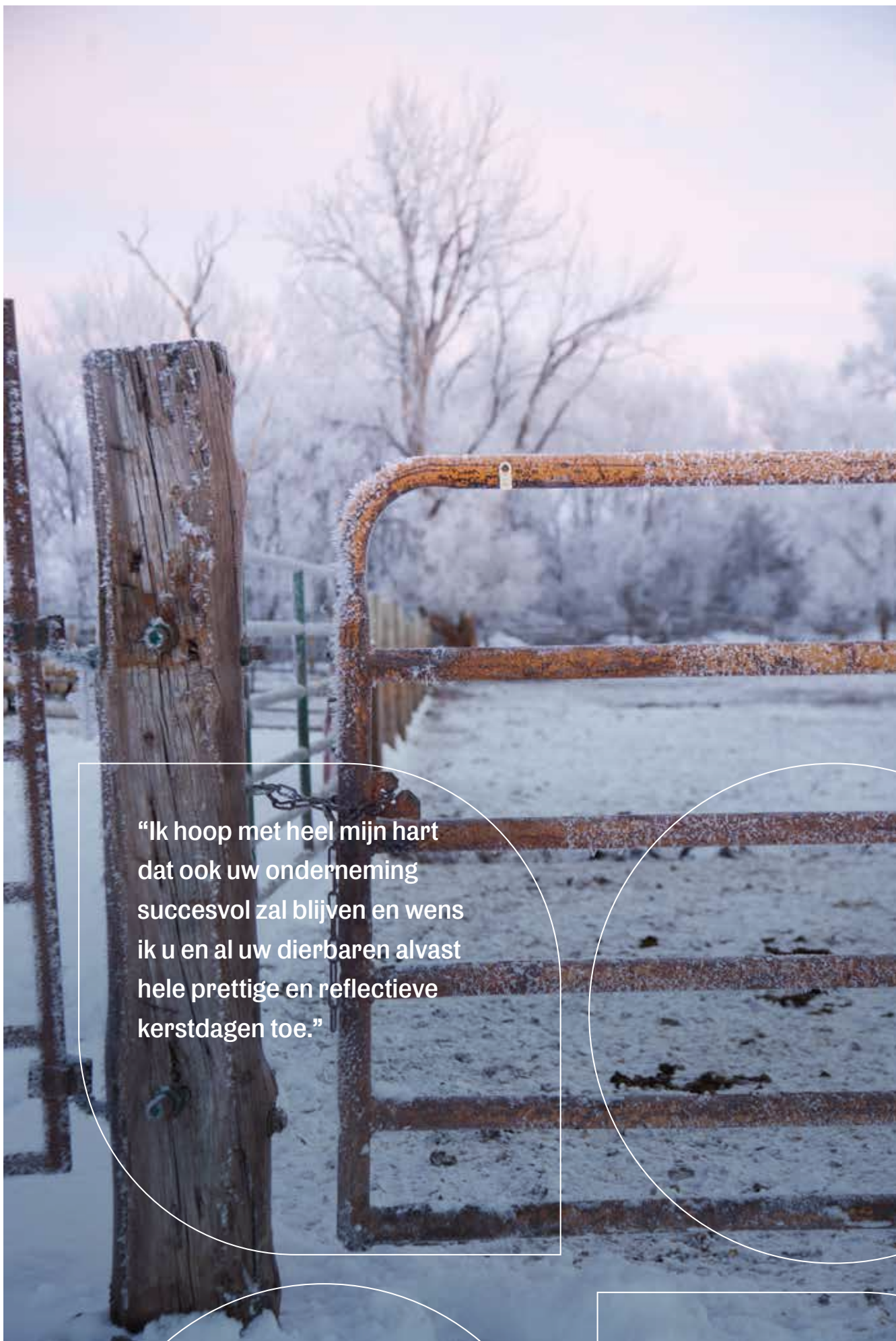
Doe mee en maak kans op leuke prijzen met onze jaarlijkse kleurplaat!

Interview

De opzet van het melkveebedrijf van Christian en Sanne Klein Koerkamp ging de afgelopen jaren compleet op de schop.

Nieuws & actualiteiten

Nieuwe tarieven voor 2024.

“Ik hoop met heel mijn hart dat ook uw onderneming succesvol zal blijven en wens ik u en al uw dierbaren alvast hele prettige en reflectieve kerstdagen toe.”

VOORWOORD

Alweer in 2019 startte Abeos een intensief traject “de Coöperatie van de Toekomst” om de ledenbetrokkenheid van de coöperatie te vergroten, passend binnen de Agri-context. Kort terugkijkend, hebben we een mooi resultaat bereikt. Want na jaren van hard en constructief met elkaar werken, staan we er gezond op. Als sluitstuk is vanaf 15 november jongstleden binnen de C.V.A.B. een nieuw driekoppig bestuur benoemd. Een logische en mooie stap die de afronding symboliseert van de toen ingezette focusstrategie. Zo krijgt de coöperatie en al haar leden de aandacht die het verdient en bouwen we verder aan onze coöperatieve identiteit.

Wat u daarvan gaat merken? Alleen maar positieve dingen! Een nieuw “boerenbestuur” zal de C.V.A.B. verder laten groeien en bloeien. Door o.a. een bestuurlijk model waar “voor en door leden” centraal staat, zal onder meer de kwaliteit van onze diensten verder verbeteren. We willen ons aanbod zo goed mogelijk laten aansluiten bij de wensen en behoeften van de land- en tuinbouw. En ja, het beste doen en de beste zijn vergt honderd procent focus.

De komst van nieuwe bestuurders betekent ook dat dit mijn laatste voorwoord in Netwerk is. Na een kleine twaalf jaar de functie van algemeen directeur van de CVAB te hebben vervuld, maken mijn medebestuurder en ik, zoals beoogd, graag ruimte voor nieuw elan. Wij wensen Carlos Hoegen, Anke Klein Lebbink en Martin Jansen enorm veel plezier en succes met hun nieuwe bestuurlijke rol. Met hetzelfde genoegen richt ik me tot Diana Bergsma, die alweer bijna een jaar met veel ambitie Abeos Agri Diensten leidt, nogmaals heel veel succes Diana.

Abeos' nieuwe stijl krijgt zo meer en meer vorm en dat is prachtig om te zien. Mede dankzij de jarenlange steun van de ledenraad. Zonder de inzet van onze raadsleden waren we nooit zo ver gekomen. Mijn dank daarvoor en in het bijzonder voor de vele plezierige ledenraadsvergaderingen, ik heb hiervan genoten. De betrokkenheid die ik daar heb ervaren stemt mij dan ook positief voor de toekomst. Ik hoop met heel mijn hart dat ook uw onderneming succesvol zal blijven en wens ik u en al uw dierbaren alvast hele prettige en reflectieve kerstdagen toe.

Met vriendelijke groet,

Martin Engbers

Algemeen directeur C.V.A.B. U.A.

Inhoudsopgave

- 06** Nieuws & actualiteiten
Nieuwe tarieven voor 2024.
- 08** Dankwoord van Diana
Waarin Diana stilstaat bij een bijzonder moment: de bestuurswisseling van C.V.A.B.
- 10** Op de cover
BBL-student Job ten Have leert het vak bij de familie Enderink: Passie voor varkens als drijfveer voor samenwerking.
- 13** Kleurplaat
Win leuke prijzen met onze jaarlijkse kleurplaat!
- 17** Ledenraadslid vertelt
Pieter Kampjes is trots op wat hij bereikt heeft, maar zet vraagtekens bij de toekomst.
- 22** Interview
De opzet van het melkveebedrijf van Christian en Sanne Klein Koerkamp ging de afgelopen jaren compleet op de schop.

Verspreiding
Leden, klanten
en medewerkers

Fotografie
Alex Vreeman
www.alexvreeman.nl

Tekst
Jozanneke Rodenburg
Ank van Lier

Redactie
Maaike Smit

Redactieadres
t.a.v. Maaike Smit
Postbus 7, 7218 ZG Almen
redactienetwerk@abeos.nl

Vormgeving & druk
Joost Hertsenberg | C82.nl
Torendruk

22

“We fungeren als
etalage van de
melkveehouderij.”

Lees meer op pagina 22

NIEUWE TARIEVEN

Kalenderjaar 2024

Reductieregeling

Een groot deel van de leden van de coöperatie maakt gebruik van de reductieregeling. Deze regeling biedt hulp bij ziekte of ongeval tegen een sterk gereduceerd tarief, zowel in het eerste als in het tweede jaar van arbeidsongeschiktheid (VRR). Via een goed doordacht systeem en op basis van een grote solidariteit tussen de leden/deelnemers blijft de jaarbijdrage beperkt en zijn de ziektetarieven relatief laag. De deelnemers aan de reductieregeling kunnen bij arbeidsongeschiktheid een vakkracht (bedrijfsverzorger) inzetten tegen minimale kosten.

Contributie, jaarbijdrage reductieregeling(en) en ziektetarieven 2024

De ledenraad heeft in de vergadering van 7 december 2023 de onderstaande jaarlijkse verhogingen van de basiscontributie, jaarbijdragen en het ziekte tarief goedgekeurd ingaande 1 januari 2024.

De doelstelling voor 2024 is om de tariefsverhogingen zoveel mogelijk te beperken. Maar om de reductieregeling betaalbaar en financieerbaar te houden, is een beperkte stijging van de contributie, jaarbijdragen en ziektetarieven noodzakelijk.

Onderstaande verhogingen zijn op 7 december jl. goedgekeurd door de ledenraad:

- Basiscontributie te verhogen met 0,2%
- Jaarbijdrage reductieregeling te verhogen met 0,2%
- Ziekte tarief uren met 5%

Statuten en bedrijfsreglement

Op de website www.abeosagri.nl onder 'Bedrijfsgegevens' vindt u de actuele statuten en het bedrijfsreglement.

Voor leden die per 1 januari 2024 lid zijn, geldt een eenmalige korting van € 50,- op de basiscontributie voor het jaar 2024.

Per 1 januari 2024 zijn de bedragen van contributie, jaarbijdragen en ziektetarieven (alle excl. BTW) definitief en staan op de website www.abeosagri.nl.

Veranderingen in uw bedrijfssituatie

Als er veranderingen in uw bedrijfs- of gezinssituatie zijn, dan kunt u voor wijzigingen, inschrijvingen en advies altijd de flexconsultant in uw regio bellen.

Opzeggingen van het lidmaatschap/deelnemerschap dienen conform het Bedrijfsreglement te geschieden door voor 1 oktober van het betreffende jaar een brief te sturen naar:

C.V.A.B., t.a.v. Liesbeth Rouweler / coördinator verenigingszaken, Postbus 7, 7218 ZG Almen.

Opzeggingen en wijzigingen per 1 januari 2025 dienen uiterlijk 1 oktober 2024 ontvangen te zijn. Wij verzoeken u om in de brief de reden van uw opzegging te vermelden.

Meer weten over de tarieven voor kalenderjaar 2024?

Kijk dan op www.abeosagri.nl of neem contact op met onze Coördinator Verenigingszaken Liesbeth Rouweler via telefoonnummer 088 – 199 21 11.

DANKWOORD

Diana Bergsma

“Ik ben blij dat ik mag samenwerken met zoveel mooie leden, klanten en medewerkers en kijk uit naar de verdere groei die we samen gaan doormaken.”

Graag sta ik stil bij een bijzonder moment: de bestuurswisseling binnen de C.V.A.B. Martin Engbers en Marcel Kokhuis maken - als respectievelijk voorzitter van het bestuur en financieel bestuurder van de C.V.A.B. - plaats voor een nieuw bestuur binnen de C.V.A.B. Hiermee wordt een intensieve periode van voorbereiding en implementatie van het nieuwe bestuursmodel afgesloten.

Het is ook het einde van een tijdperk. Een tijdperk waarin Martin Engbers bestuursvoorzitter was van de C.V.A.B. Martin trad aan in een periode waarin de organisatie in zwaar weer verkeerde. Hij kreeg de taak om de C.V.A.B. levensvatbaar te houden en te versterken. Via deze weg wil ik mijn lof uitspreken voor Martin, voor zijn discipline en lef om juist in die periode moeilijke besluiten te nemen. Hierdoor kon de C.V.A.B. blijven bestaan en in de daaropvolgende jaren uitgroeien tot een financieel krachtige organisatie.

Het nieuwe bestuursmodel waarin Abeos Agri Holding haar eigen directeur-bestuurder heeft, geeft ruimte en focus voor

Abeos Agri om zich verder te ontwikkelen. Ik ben blij dat ik deze mooie rol sinds begin dit jaar mag vervullen en de ontwikkeling naar een waardevolle organisatie voor al haar stakeholders verder vorm en inhoud kan geven. Vanuit die rol zal ik het voorwoord van Netwerk van Martin overnemen.

Ik ben blij dat ik mag samenwerken met zoveel mooie leden, klanten en medewerkers en kijk uit naar de verdere groei die we samen gaan doormaken.

Hartelijke groet,

Diana Bergsma

BBL-student Job ten Have leert het vak bij de familie Enderink:
Passie voor varkens als drijfveer voor samenwerking.

“Volgens mij was Job een jaar of tien toen hij voor het eerst ons erf opscharrelde, om te vragen of hij mee mocht helpen met de varkens.”

Een heftig jaar komt langzaamaan tot een einde voor Daan Enderink. De varkenshouder was in 2023 druk met nieuwbouw. “Iedereen wil wat van je. En aan je eigen werk kom je nauwelijks toe”, grapt hij daarover. Gelukkig kon het bedrijf rekenen op de arbeidsoplossingen van Abeos Agri. Mede dankzij de inzet van vaste medewerker Niek en BBL-student Job kwamen de varkens niks te kort.

Eind november verhuisden de eerste zeugen van maatschap Enderink naar de gloednieuwe stal met vrijloopkraamhokken. De varkenshouders uit het Gelderse Harfsen zijn daarmee voorloper in de sector. “We sorteren vast voor op de toekomst”, vertelt Daan. “Als straks groepshuisvesting de norm wordt, staan wij al met één-nul voor.” Liggen in de klassieke kraamhokken de zeugen apart, in de vrijloopkraamhokken kunnen de zeugen hun box in en uit lopen. De biggen op hun beurt kunnen dus ook bij andere moeders zogen. Een verbetering van het dierenwelzijn.

Leren in de praktijk

Zowel Daan als zijn medewerkers zijn benieuwd naar de resultaten. Op dit moment produceert het bedrijf al ruim dertig biggen per zeug per jaar. “En het mooie is, dat ze de gespeende biggen ook gedeeltelijk zelf afmesten”, aldus Job. “Van zeug tot vleesvarken, je maakt hier alle stadia mee. En met de nieuwe kraamstallen wordt het proces nog interessanter.”

Een prima plek dus om ervaring op te doen. Job is 19 jaar en volgt de BBL opleiding veehouderij op Aeres MBO in Barneveld. Via Abeos werkt hij vier dagen in de week bij Daan. Eén dag per week gaat hij naar school. “Ik leer het beste in de praktijk. En zeker bij Daan. Hij betreft me bij alle werkzaamheden en geeft me de ruimte om klussen zelf uit te voeren. Ook als er gesprekken zijn met bijvoorbeeld de veearts of voerleverancier, mag ik aansluiten. Het leukste om te doen? Ehm, ik denk toch de vleesvarkens voeren en controleren. Je wilt ze zo snel mogelijk op het goede gewicht krijgen en als dat dan lukt, ja, dat is mooi.”

Kwestie van vertrouwen

Job en Daan kenden elkaar al even. Daan: “Volgens mij was Job een jaar of tien toen hij voor het eerst ons erf opscharrelde, om te vragen of hij mee mocht helpen met de varkens.” Hij had al wat ervaring opgedaan bij zijn opa, maar die had helaas het bedrijf beëindigd.

Lees verder op de volgende pagina >

Daan Enderink

“Toen hebben we Abeos alles netjes laten regelen. Dan klopt je administratie en voldoe je aan de wet- en regelgeving. Belangrijk voor ons én voor Job.”

Meelopen werd bijbaantje en na schooltijd en in de vakanties was Job bij Daan aan het werk. “Toen hebben we Abeos alles netjes laten regelen. Dan klopt je administratie en voldoe je aan de wet- en regelgeving. Belangrijk voor ons én voor Job.” Deze constructie is voortgezet toen hij aan zijn opleiding begon. “Ook onze andere medewerker Niek hebben we twee dagen per week via Abeos in dienst.” Al met al best pittig, erkent de varkenshouder. “Maar ze zijn het waard, ze versterken het bedrijf.” En waarom Abeos? “Dat is vooral een kwestie van vertrouwen, denk ik. Zolang ik me kan herinneren, zijn we al lid en toen mijn vader in 1991 langdurig uitviel, hebben we bijna een jaar ziekte hulp gehad. Ik kan altijd bellen voor overleg, ook als iets niet bevalt. En het feit dat zij alle digitale en juridische rompslomp regelen, scheelt ons veel tijd en ergernis. Ja, we hebben het ooit zelf gedaan, maar daar zijn wij de ondernemers niet naar.”

Geen toekomst zonder varkens

De samenwerking verloopt goed. School regelt het opleidingsdeel en Abeos de arbeidszaken. “Job is onze eerste BBL-er. We hebben regelmatig stagiaires en dat is gezellig, maar na een intensieve periode van inwerken, gaan ze ook weer snel weg. Job daarentegen is echt een verlengstuk van het bedrijf geworden. En je merkt bij hem in alles: varkens zijn z'n lust en z'n leven. Die instelling heb je nodig. Ik ken mensen die

al tien, twintig of zelfs dertig jaar tussen de varkens lopen, maar het alleen als werk zien. Bij Job is het zijn werk én zijn hobby. Hij snapt waar hij mee bezig is. Daarom is hij er zo goed in.” En ook voor Job is het zo klaar als een klontje: geen toekomst zonder varkens! “Als ik dit jaar heb afgerond, wil ik door met niveau drie en misschien ook nog niveau vier van de opleiding. Het liefst bij Daan natuurlijk.” Een bedrijfsleider in de dop.

Maatschap Enderink

Daan Enderink (40) houdt in maatschap met zijn ouders Teunis en Gerrie 800 vermeerderingszeugen in het Gelderse Harfsen. Hier is ook plek voor 1000 vleesvarkens. Op het terrein staat een moderne dragendezeugenstal (2018) voor 400 dieren. Een functioneel en licht gebouw met onder meer Fentura-lichtinlaatventielen en een biologische combiwasser. Afgelopen jaar investeerden de varkenshouders opnieuw. Dit keer was de kraamstal aan de beurt. Een oude stal werd gesloopt om ruimte te maken voor nieuwbouw met 72 Family vrijloopkraamhokken. Per afdeling hebben de kraamhokken (Deens model) 3 meter vrijloopruimte tussen de boxen links en rechts. Het openingssysteem van de poorten is luchtbediend. Staan de achterpoorten open, dan kunnen dieren vrij de box in en uit. Tijdens de voerbeurt gaan de poorten dicht, zodat alle zeugen in hun eigen kraamhok staan voor controle. Zo'n 10 kilometer verderop, in Loo-Bathmen, houdt maatschap Enderink 1800 gespeende biggen. Het complete bedrijf voldoet aan de eisen van Beter Leven (1 ster).

WINACTIE

Zin om op je gemak ons gloednieuwe Netwerk te ontdekken? Haal simpelweg de kleurplaat uit het blad. Plaats je (klein)kunstenaar aan de keukentafel met een doos vol potloden of stiften en laat ze deze te gekke kerstkleurplaat inkleuren met wat vrolijke kleurtjes!

Win leuke prijzen met onze jaarlijkse kleurplaat!

**Kleur in
en win!**

Niet alleen is het een leuk tijdverdrijf, maar je maakt ook nog eens kans op een te gekke prijs. Wat valt er te winnen? We geven 3 prijzen weg! Voor de kleintjes in de leeftijdsgroep t/m 3 jaar hebben we een mooie Fisher-Price Little People Dierenverzorgingsboerderij. Ben je 4, 5 of 6 jaar? Dan maak je kans op een waanzinnige LEGO City Farm Schuur en boerderijdieren set! En voor de kids vanaf 7 jaar wordt er een LEGO Technic John Deere set verloot.

Wat moet je doen om kans te maken? Kleur de kerstkleurplaat op de volgende pagina zo prachtig of creatief mogelijk in (of laat het over aan je (klein)kunstenaar, neefje, nichtje, buurmeisje of -jongetje). Maak er een foto van en stuur 'm naar redactienetwerk@abeos.nl. Of post 'm op Instagram of Facebook. Vergeet niet @abeosagri te taggen of #abeosagri te gebruiken, zodat wij weten dat je meedoet. En oh ja, vergeet niet je voornaam en leeftijd erbij te zetten.

De actie loopt tot en met 14 januari. Op maandag 15 januari kiest de jury de mooiste creaties uitkiezen en krijgen de gelukkige winnaars dan persoonlijk bericht. Laat de kleuren maar vrolijk vloeien!

**Win jij
deze toffe
prijzen?**

**Kleur mee
en maak kans op
één van de drie
leuke prijzen!**

- 1 x LEGO Technic John Deere set**
- 1 x LEGO City Farm Schuur**
- 1 x Fisher-Price Little People
dierverzorgingsboerderij**

LEDENRAADSLID VERTELT

Pieter Kampjes (43) is trots op wat hij bereikt heeft, maar zet vraagtekens bij de toekomst.

“Ik wil jongeren enthousiast maken voor onze sector.”

Pluimveehouder Pieter Kampjes heeft gisteren nieuwe fokkuikens gekregen. Dus ja, een gesprek kan, maar niet te lang. Want juist de eerste dagen luistert de verzorging van de fragiele diertjes heel nauw. “Kleine oneffenheden in voer- en watergift zie je gelijk terug in de groeicijfers.” Oftewel, hij wil weer snel de stal in.

Lees verder op de volgende pagina's >

“Ik ben heel securer op hygiëne. De komende twintig weken loop ik hier het liefst alleen.”

Pluimveehouder Pieter Kampjes heeft gisteren nieuwe fokkuikens gekregen. Dus ja, een gesprek kan, maar niet te lang. Want juist de eerste dagen luistert de verzorging van de fragiele diertjes heel nauw. “Kleine oneffenheden in voer- en watergift zie je gelijk terug in de groeicijfers.” Oftewel, hij wil weer snel de stal in.

Toen de 45.000 kuikens gelost werden, hielp het hele gezin Kampjes mee. Vele handen maken licht werk, benadrukt de pluimveehouder. En natuurlijk wel zo gezellig. Toch waakt hij ervoor dat er niet teveel mensen in de stal komen. “Ik ben heel securer op hygiëne. De komende twintig weken loop ik hier het liefst alleen.” Heel bang hoeft hij niet te zijn dat de overige familieleden de stal in duiken. Het bedrijf heeft vooralsnog niet hun interesse. Dat was bij Pieter vroeger wel anders. “Ik kom niet uit een agrarisch gezin, maar zolang ik me kan herinneren, wilde ik al boer worden. Het liefste iets met rundvee. En met dat idee ging ik ook naar de landbouwschool.” Tijdens zijn opleiding kwam hij via een stage in contact met kippen. “Het dier zelf, de werkwijze, alles sprak mij aan. Sindsdien ben ik om. Pluimvee past gewoon bij mij. En ik heb geen moment spijt gehad van die keuze.”

Drie kilometer zone

Dertien jaar geleden is hij samen met een compagnon de samenwerking aangegaan in het huidige bedrijf. “We bouwden een moderne stal gericht op de toekomst, toen al uitgerust met hygiënesluizen. Daarmee sorteerden we vast voor op de latere IKB-normen. Ja, ik ben wel het type ondernemer dat graag up-to-date is met zijn voorzieningen. En mede daardoor kunnen we meedoen aan internationale projecten als EPI. We fokken voor deze organisatie de grootouderproductiedieren op. De opa’s en oma’s van toekomstige vleeskuikens, zeg maar.” In Nederland zijn er ongeveer vier bedrijven die dat voor deze organisatie doen, vervolgt Pieter.

De voorwaarden zijn streng. "Onder meer op het gebied van duurzaamheid, dierwelzijn en gezondheid. Ik ben er dus op gebrand om besmettingen buiten de deur te houden."

Tot twee keer toe brak vogelgriep uit in zijn omgeving. "We zaten in de drie kilometer zone en moesten dus gescreend worden. Gelukkig bleken we beide keren niet besmet. Maar toch, zulk ontwikkelingen zetten je weer op scherp."

Steentje bijdragen

Pieter heeft zich altijd als doel gesteld om het bedrijf over te nemen. Maar of dat in het huidige politieke milieu nog een haalbare kaart is, betwijfelt hij steeds meer. "Natuurlijk gaan we wel gewoon volle kracht door. Ook qua investeringen.

Onlangs hebben we nog zonnepanelen op de stal geïnstalleerd. En ik houd vreselijk veel van mijn werk. Toch is de toekomst voor agrariërs onzekerder dan het vroeger was."

Kan de pluimveehouder weinig invloed op de politieke besluitvorming uitoefenen, via de ledenraad van Abeos hoopt hij wel een steentje bij te dragen. In september werd hij aangesteld. Los van alle formele taken (benoemen van de Raad van Commissarissen en het verlenen van decharge aan de directie voor het gevoerde beleid) hoopt hij vooral mee te denken over manieren om nieuwe medewerkers aan te trekken. "Arbeid is voor veel ondernemers een constante uitdaging. Ik zie het in de pluimveehouderij, het is elke keer weer moeilijk om goede mensen te vinden voor specialistische

handelingen als enten. Hoe kunnen we als Abeos vakmensen het beste binnenhalen en binnenhouden? En dat geldt ook voor jongeren. De landbouw vergrijs, we hebben de inzet van de nieuwe generatie hard nodig."

"Ik leer veel nieuwe dingen. Naast betrokkenheid bij de sector is het ook gewoon een leuke manier om bij Abeos binnen te kijken."

Coöperatie is belangrijk

Tot nu toe heeft Kampjes twee vergaderingen bijgewoond. "Ik leer veel nieuwe dingen. Naast betrokkenheid bij de sector is het ook gewoon een leuke manier om bij Abeos binnen te kijken. Ik ben al jaren lid en maak regelmatig gebruik van hun agri-diensten. Nee, de bedrijfsverzorging heb ik gelukkig nog nooit hoeven inschakelen. Maar het is zo belangrijk dat die mogelijkheid er is! Dus toen ik een advertentie zag waarin nieuwe ledenraadsleden werd gezocht, meldde ik me direct aan."

Paspoort van Pieter

Leeftijd: 43 jaar

Beroep: Pluimveehouder

Privé: Woont met vrouw, zoon en drie dochters in Dalfsen, bij het bedrijf.

Hobby's: Fokken van stamboek Nederlandse landgeiten. Kijken bij voetbalwedstrijden van zoon.

INTERVIEW

De opzet van het melkveebedrijf van Christian en Sanne Klein Koerkamp ging de afgelopen jaren compleet op de schop.

“We fungeren als etalage van de melkveehouderij.”

De opzet van het melkveebedrijf van Christian en Sanne Klein Koerkamp ging de afgelopen jaren compleet op de schop. De ondernemers maakten de switch van een intensieve melkveehouderij naar een extensief, biologisch bedrijf met een uitgebreide horeca- en recreatietak. Jaarlijks brengen tienduizenden mensen een bezoek aan 'Heerlijkheid Linde'. “Voorheen ging onze melk de hele wereld over en kregen we nooit enige reactie. Nu zetten we onze melk deels af in de directe omgeving: dat levert financieel voordeel op én een stukje waardering.”

Het verhaal van Christian Klein Koerkamp is niet-alledaags. Verre van dat. De agrarische carrière van de 43-jarige ondernemer begon aanvankelijk echter wel 'heel normaal'. Omdat zijn hart bij de melkveehouderij ligt, was het voor Christian niet meer dan logisch om na zijn studie aan de HAS in het ouderlijk bedrijf te stappen. “Mijn ouders hadden toentertijd, in 2000, een bedrijf met 45 koeien in Lettele, onder de rook van Deventer”, vertelt Christian. “Die omvang was te klein om hier meerdere inkomens uit te halen. Daarom heb ik eerst flink wat jaren buiten de deur gewerkt. Ik heb van alles gedaan: ik werkte in de montage van melkstallen, als stratenmaker, als zzp'er op agrarische bedrijven, enzovoorts. Pas in 2012 kwam ik fulltime in het bedrijf, dat we gaandeweg hadden weten uit te breiden naar 125 koeien. Groeien, groeien, groeien; dat was toen het credo. In 2014 kwam er ook een nieuwe stal, die voldoende ruimte bood voor dit aantal dieren. Daarmee waren we klaar voor de toekomst, zo was onze overtuiging.”

Lach op gezicht

Maar het liep anders. In 2015 kwam er tussen Lettele en Deventer een kavel van 65 hectare beschikbaar. De gemeente had aanvankelijk het plan om hier industrie te realiseren. “Dat ging niet door, waarna het gebied werd teruggegeven aan de landbouw. Ik werd toen, mede vanuit mijn rol in het plaatselijke LTO-bestuur, uitgenodigd om zitting te nemen in een 'denktank' voor de invulling van dit gebied. De plannen gingen al snel richting een extensieve melkveehouderij, die haar melk liet verwerken en zou afzetten in de regio. Ook zou er biologisch geboerd gaan worden en zou er horeca komen. De locatie, op een steenworp afstand van Deventer, leende zich hier immers perfect voor. Al dit soort zaken, daar had ik zelf eigenlijk nog nooit over nagedacht. Ik was echt een traditionele melkveehouder; gericht op het realiseren van een topproductie en verdere groei. Ook was ons bedrijf erg intensief en daarmee sterk afhankelijk van de mest- en voermarkt.” Na elke 'denktank-sessie' ging Christian echter met een grote lach op zijn gezicht naar huis.

Lees verder op de volgende pagina's >

“Voorheen ging onze melk de hele wereld over en kregen we nooit enige reactie. Nu zetten we onze melk deels af in de directe omgeving: dat levert financieel voordeel op én een stukje waardering.”

**“Ik had zoiets van:
‘de boer die daar
straks komt te zitten,
die heeft het goed
voor elkaar’.”**

“Ik had zoiets van: ‘de boer die daar straks komt te zitten, die heeft het goed voor elkaar’. Hij is immers zelfvoorzienend en heeft zijn afzet geregeld in een korte keten. Dat vertelde ik ook thuis. Ik zei: ‘ik ben nu ergens bij betrokken, waar ik écht blij van word’. Toen dat besef indaalde, stelde ik mezelf de vraag waarom ik zélf niet die boer werd, die het nieuwe bedrijf ging runnen? Uiteindelijk ben ik uit de denktank gestapt en heb ik me aangemeld als potentiële ondernemer.”

Keuze met lef

De realisatie van het nieuwe bedrijf, dat de naam 'Heerlijkheid Linde' kreeg, verliep niet zonder slag of stoot. Het duurde uiteindelijk acht jaar voordat Christian de vergunningen en financiering rond had. Daarnaast was het lastig om thuis alle neuzen in dezelfde richting te krijgen, zo vertelt hij. “Ik was de zesde generatie die boerde op de locatie in Lettele. Dat ik nu ineens iets anders wilde, zorgde wel even voor wrijving. De stap die ik zette, was echt een keuze met lef. In alle opzichten.” Uiteindelijk besloot de ondernemer de thuislocatie in Lettele toch aan te houden. Dit omdat hij op de nieuwe plek, zo'n twee kilometer van het moederbedrijf, een vergunning kreeg voor 'slechts' 56 koeien. “Dat was fors minder dan de 125 koeien waar we op hadden ingezet. Daarom besloten we twee locaties aan te houden, met het verschil dat we dus wel fors meer grond hadden. Sinds twee jaar zijn mijn ouders uit de maatschap en run ik het bedrijf samen met mijn vrouw Sanne.”

Innovatieve stal

Na de jarenlange voorbereiding opende Heerlijkheid Linde vorig jaar haar deuren. De ondernemers melken hier nu veertig koeien. Daarnaast is er onder meer een ijsmakerij, een terras,

een ruimte voor feesten en bijeenkomsten, een speeltuin en een boerderijwinkel. “We laten een deel van onze melk - inmiddels zo'n twintig procent – verwerken tot kaas, roomijs, et cetera. Ook verkopen we vlees van onze eigen koeien en andere streekproducten in de winkel. Deze is bijna de hele week geopend.”

De stal op de nieuwe locatie vormt een belangrijke eyecatcher. Het gaat hierbij namelijk om een VrijLevenStal, zonder mestkelders en met een dikke laag zand erin. “Het zandpakket bedraagt circa 50 centimeter”, legt Christian uit. “Daaronder ligt folie met drainagebuizen. Deze vangen de urine op, die wordt afgevoerd naar een aparte urinekelder. De vaste mest halen we uit de stal met een BeddingCleaner. Doordat de mest en urine niet bij elkaar komen, is onze stal uiterst milieuvriendelijk. Daarbij is de zandbodem anorganisch, wat betekent dat deze weinig bacteriën bevat. Hierdoor is de koegezondheid heel goed en ligt het celtgetal laag. De vruchtbaarheid is bovengemiddeld en klauwverzorging is niet meer nodig op deze locatie. Het was best even spannend in het begin, aangezien wij als eerste aan de slag gingen met een VrijLevenStal. Maar deze keuze heeft positief uitgepakt. En het ziet er ook altijd fris en netjes

uit. Dat vonden wij belangrijk; aangezien er zoveel mensen op ons bedrijf komen, fungeren we toch als etalage van de melkveehouderij.” Op de ‘thuislocatie’ staan vandaag de dag nog 90 melkkoeien en 60 stuks jongvee in een reguliere ligboxenstal. “We hebben hier een vaste medewerker die de boel draaiende houdt. Ik richt me op de koeientak van Heerlijkheid Linde, Sanne doet vooral de recreatie- en horeca-activiteiten.”

“We hebben nu veel meer grond en de koeien lopen soms wel tien maanden per jaar buiten, waar ze veel ruwvoer kunnen ophalen.”

Geduld en doorzettingsvermogen

Ook in andere opzichten maakte de ondernemer een gigantische ommezwaai. Zo ging hij van een intensief bedrijf, met een productie van 10.500 liter melk per jaar, naar een extensief bedrijf waarbij de jaarproductie uitkomt op circa 8.000 liter per koe.

“We hebben nu veel meer grond en de koeien lopen soms wel tien maanden per jaar buiten, waar ze veel ruwvoer kunnen ophalen. We hoeven dus weinig krachtvoer te geven. Hierdoor liggen onze kosten beduidend lager, maar is dus ook de productie gedaald. Het rendement onder de streep komt echter hoger uit. Vooral vanwege de korte keten en het feit dat we zo'n twintig procent van onze melk afzetten aan consumenten die op ons bedrijf komen. We boeren nu een stuk eenvoudiger en het gaat op alle fronten relaxter. Zowel wij als de koeien hoeven niet meer op de tenen te lopen.”

De overstap naar een biologische bedrijfsvoering was aanvankelijk wel een uitdaging, geeft Christian aan. Hij begon hier al in 2019 mee. “Het was best een klus om de productie op onze gronden op niveau te houden; deze waren namelijk gewend aan veel kunst- en drijfmest. Voorheen was de inzet van kunstmest een soort van verzekering voor ons, nu werken we veel meer met de natuur en de natuurlijke processen. De inzet van kruidenrijk grasland pakt bijvoorbeeld heel goed uit. De koeien zijn gezond en inmiddels halen we al zo'n tachtig procent van de opbrengsten van voorheen van onze gronden. Maar dit ging allemaal niet vanzelf. De hele omschakeling vergde behoorlijk wat geduld en doorzettingsvermogen.”

Brug tussen stad en platteland

Een andere grote verandering is het feit dat er - zeker bij mooi weer - veel mensen op het bedrijf komen en de ondernemers inmiddels zo'n twintig medewerkers in dienst hebben. “Het loopt als een trein. Lokaal kopen is de trend en onze ligging dichtbij de stad is gewoonweg ideaal. De huidige manier van werken is niet te vergelijken met vroeger, toen ik in mijn eentje bezig was in de stal en soms de hele dag niemand zag. Het vooruitzicht dat ik dat nog dertig tot veertig jaar moest doen, benauwde me toen wel. Ik ben dan ook heel blij dat deze kans voorbij kwam. Achteraf gezien, was ik op het goede moment op de juiste plek.”

“En deze locatie biedt nog veel meer potentie. Er zijn oneindig veel mogelijkheden: het bieden van zorg, kinderopvang, camperplaatsen, et cetera.”

Inmiddels brengt de horeca- en recreatietak volgens Christian al meer geld in het laatje dan de melkveehouderij. “En deze locatie biedt nog veel meer potentie. Er zijn oneindig veel mogelijkheden: het bieden van zorg, kinderopvang, camperplaatsen, et cetera. We beginnen nu met het verbouwen van de winkel, zodat hier ook ruimte komt voor een lunchroom. Daarnaast gaan we starten met rondleidingen over de melkveehouderij; we merken dat mensen geïnteresseerd zijn en behoefte hebben aan méér informatie.”

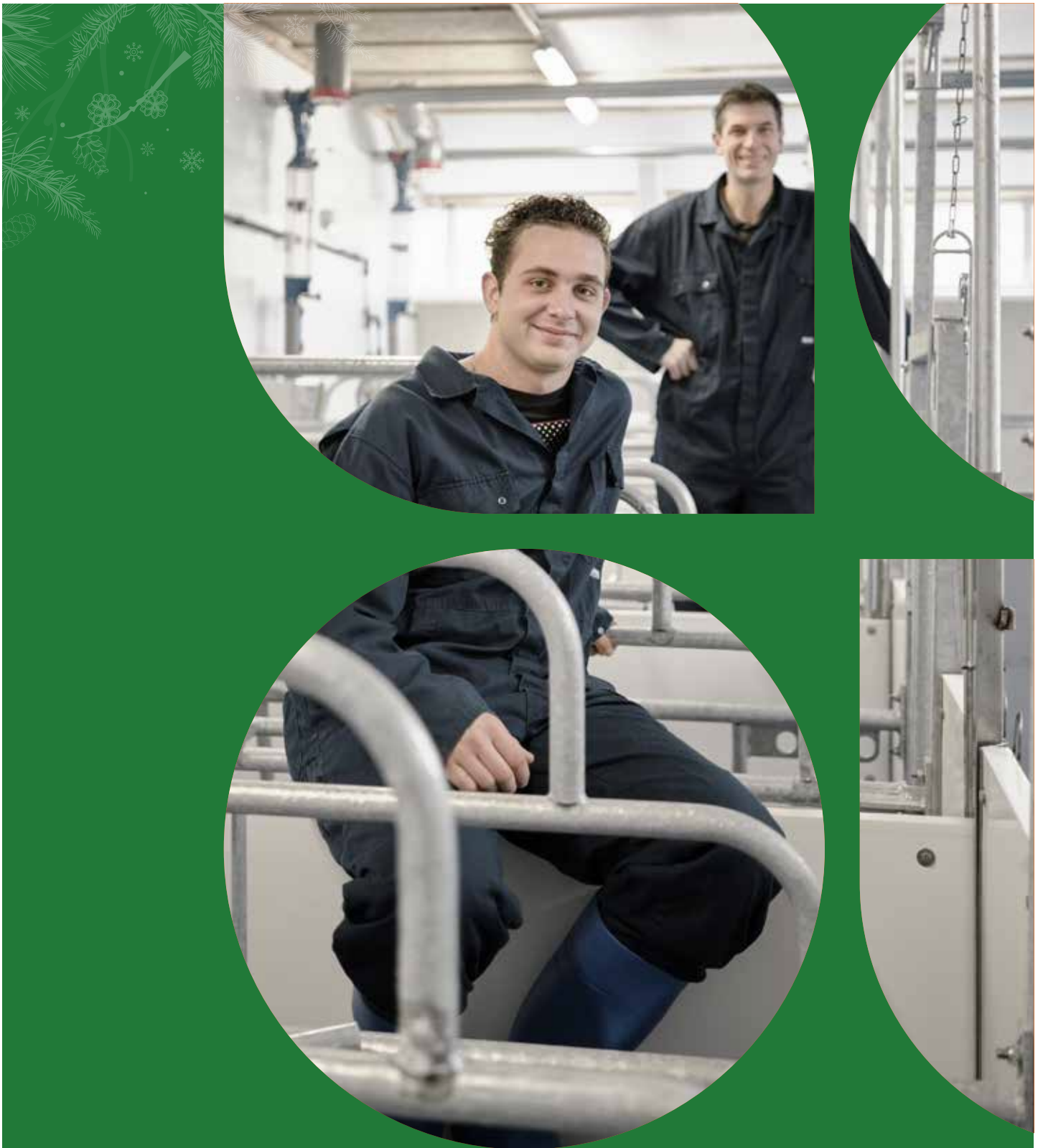

‘Volledige ontzorging in klauwverzorging.’

De familie Klein Koerkamp is al jarenlang lid van Abeos. Ze nemen deel aan de reductieregeling en schakelen Abeos vooral in voor klauwverzorging op de thuislocatie. “Hier staan de dieren in een ligboxenstal en is het bekappen van de klauwen dus nog nodig”, vertelt Christian. “We werken in de huidige bedrijfsopzet met vaste protocollen, waarbij iedere zes weken een groep koeien wordt behandeld door de klauwverzorgers van Abeos. Hierdoor wordt iedere koe meer dan twee keer per jaar bekapt en weten we de dieren fit en vitaal te houden, zonder dat dit veel eigen arbeid vergt. Kortom: Abeos ontzorgt ons volledig als het gaat om klauwverzorging. En dat werkt perfect.”

Het feit dat de huidige bedrijfsopzet meer waardering oplevert, ervaart de ondernemer ook als een voordeel. “Voorheen ging onze melk de hele wereld over en kregen we nooit enige reactie. De lokale afzet levert ons financieel voordeel op én veel complimenten. Mensen reageren echt ontzettend leuk en positief op hoe we hier bezig zijn. Het is dankbaar werk en we

weten een brug te slaan tussen stad en platteland. Mooi is ook dat we dit jaar de Waarde-Ring 2023 van de provincie Overijssel ontvingen, vanwege onze inzet voor het versterken van de band tussen boer en burger. Absoluut een opsteker! Ondanks alle uitdagingen heb ik dan ook geen moment spijt gehad van deze stap. Ik ben hier helemaal op mijn plek.”

Jouw toekomst. Onze zorg.

Netwerk Magazine

Netwerk is een uitgave van Coöperatieve Vereniging Agrarische Bedrijfsverzorging U.A.
Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming van de redactie. Heb je een
bijdrage of een vraag voor Netwerk? Neem dan contact op met: redactienetwerk@abeos.nl